

Terorizmus a krize

Brno, 19.11.2006

Osnova přednášky

- Mimořádná událost, krizová situace, typy krizových situací
- Terorizmus
- Protiteroristická cvičení
- Národní akční plán boje proti terorizmu 2005-2007

Vojenští stratégové tvrdí, že

terorismus je nejvážnější a nejnaléhavější bezpečnostní hrozbou současného světa, která vyvolává zásadní změny v organizaci každé společnosti, v jejím hospodářském systému, v ekonomice. Stejnou hrozbou jsou i přírodní a technologické katastrofy charakteru **mimořádných událostí** velkého rozsahu. Ony a terorismus vyvolávají následně **krizové situace**. Ty většinou vyžadují okamžitý přechod na jiné, než obvyklé vztahy mezi veřejným a soukromým sektorem, mezi státem a občany a zásadně mění stav a charakter předkrizového prostředí spolupráce či konkurence.

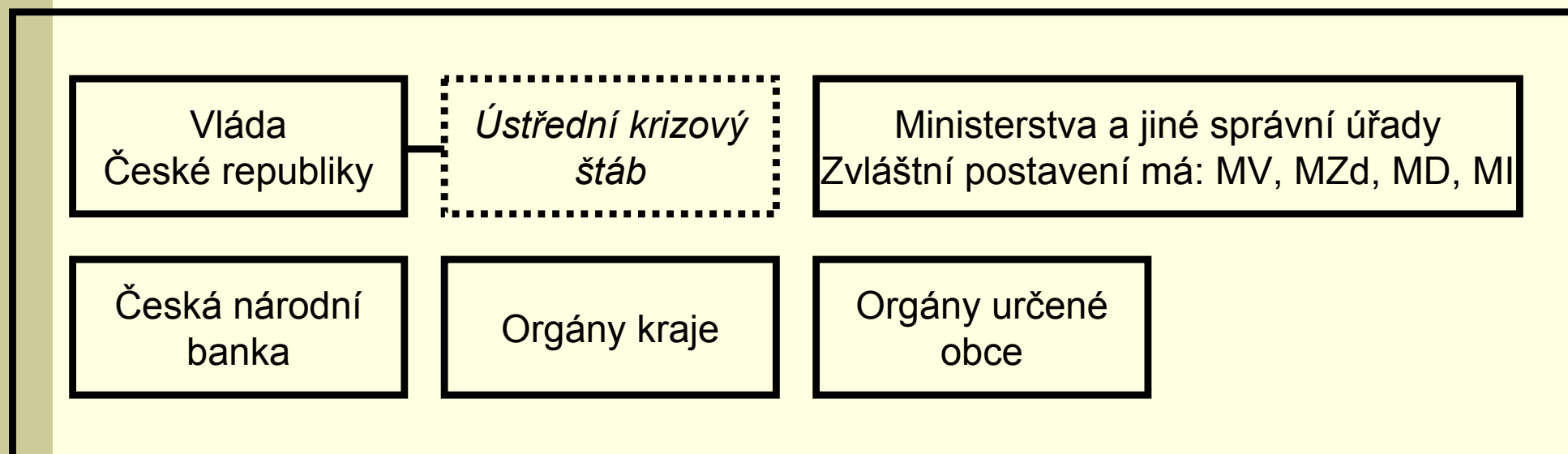
Pojem mimořádné události a krizové situace

je zakotven v zákonech: Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (**krizový zákon**) a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (**zákon o IZS**), Ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR.

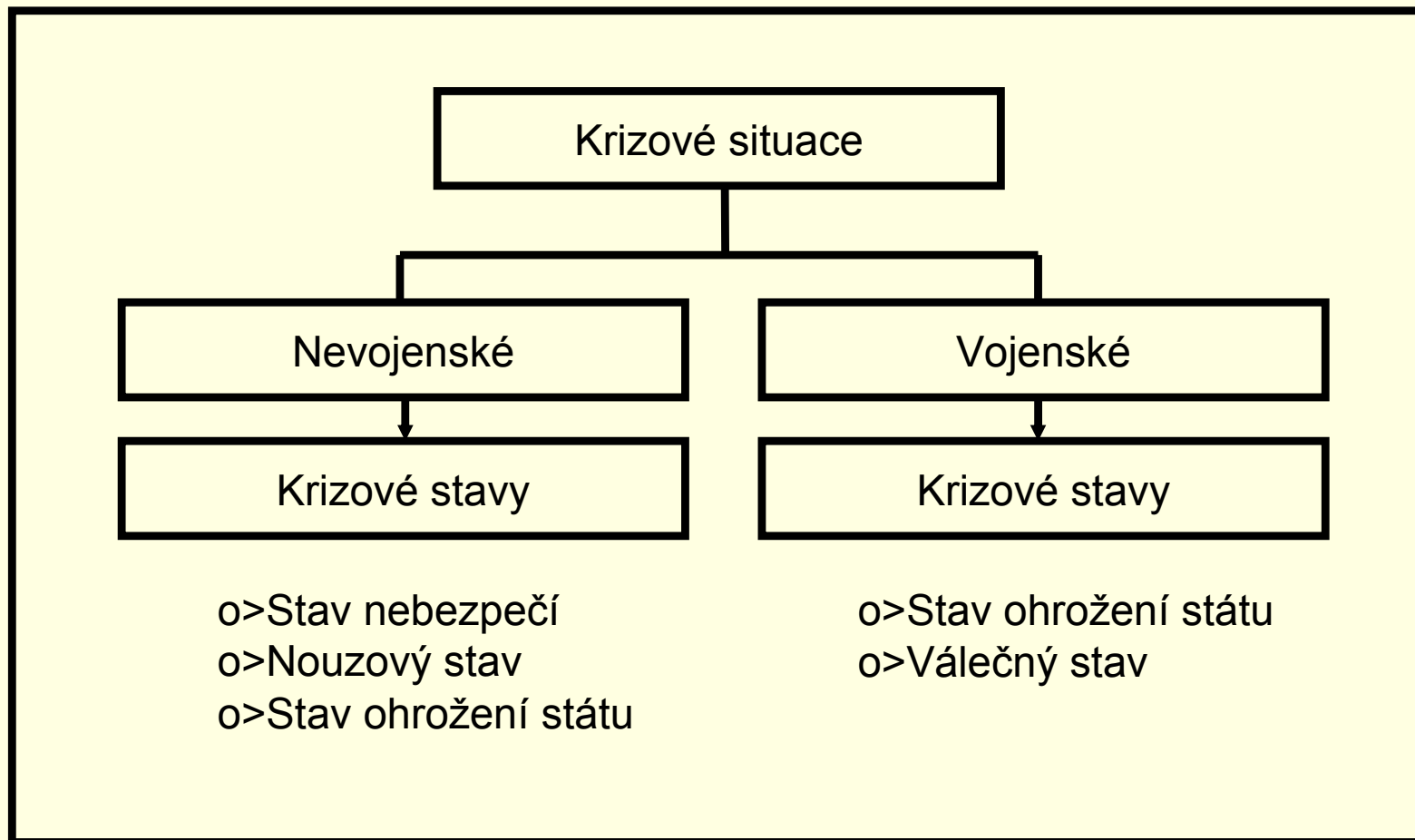
Krizový stav vzniká z **mimořádné události**, která je uvedenou legislativou definována jako „škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a různými haváriemi, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“.

Jde-li o mimořádnou událost, kterou nelze odvrátit běžnou činností správních úřadů a složek IZS, vzniká **krizová situace**, kterou řeší **orgány krizového řízení** s využitím dokumentace krizového plánování.

Orgány krizového řízení v České republice

Vztahy mezi krizovými situacemi a stavy

Krizová situace

je mimořádná událost, při níž je vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen krizové stavy).

Krizová situace nastává:

- a) je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy ČR,
- b) je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně,
- c) je-li ve značném rozsahu ohrožen vnitřní pořádek a bezpečnost,
- d) jsou-li ve značném rozsahu ohroženy životy a zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí,
- e) vyplývají-li ohrožení uvedená v písmenech c) a d) z živelné pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného obdobného nebezpečí.

Krizový stav ”stav ohrožení státu”

se považuje jak za nevojenský, tak za vojenský a **může být vyhlášen:**

- a) je-li ve značném rozsahu ohrožen vnitřní pořádek a bezpečnost a jsou-li ve značném rozsahu ohroženy životy a zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí (nevojenské krizové situace),
- b) je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy a je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně (vojenské krizové situace).

Stav nebezpečí

Vyhlašuje

Důvod

Hejtman kraje (primátor hlavního města Prahy);
jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo
průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí
ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud
nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není
možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů
a složek IZS;

Území

Doba trvání

celý kraj nebo jeho část;

nejvýše 30 dnů (prodloužení doby jen se souhlasem vlády);

Viz § 3 zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Nouzový stav

Vyhlašuje

Důvod

Vláda České republiky popřípadě předseda vlády;
v případě živelních pohrom, ekologických nebo
průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí,
které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo
majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost;
celý stát nebo jen omezené území státu;

Území

Doba trvání sněmovna);

nejdéle 30 dnů (prodloužit může pouze Poslanecká

Viz čl. 5 a 6 Ústavního zákona č.110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Válečný stav

Vyhlašuje

Parlament České republiky;

Důvod

je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení;

Území

celý stát;

Doba trvání

není omezeno.

Viz čl. 43 Ústavního zákona č.1/1993 Sb., ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů a čl. 2 Ústavního zákona č.110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Příklady typových krizových situací

- povodně velkého rozsahu
- jiné živelní pohromy (požáry, sněhové kalamity, sesuvy půdy, tornáda atd.)
- epidemie - hromadné nákazy osob
- epizootie - hromadné nákazy zvířat (šířící se rychle i mimo původní ohnisko)
- radiační havárie
- chemické havárie
- narušení hrází významných hospodářských děl
- narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu
- narušení dodávek ropy
- narušení dodávek el. energie, plynu nebo tepelné energie velkého rozsahu

Jedna z definic terorismu

„Terorismem se rozumí předem **naplánované použití či hrozba použití extrémního násilí či brutality za účelem dosažení politického cíle prostřednictvím zstrašování či šíření strachu**“.

Teroristické organizace a jejich členové jsou racionální bytosti a zvolí si kde, kdy a jak budou útoky podléhat jakým omezením. Tato omezení jsou dána tím, co lze nazvat „prioritami“ teroristů. K nim se přidávají výrobní náklady, se kterými je třeba počítat, jim dostupné kapitálové, finanční a institucionální zdroje spolu se zdroji pracovních sil.

Ekonomové pracují s teroristy

jako s jakoukoliv jinou firmou či společností až na to, že na konci výrobního procesu není **statek či služba, ale teror a destrukce.**

Tím je dána existence „**trhu s terorem**“, kde cílem účastníků na **straně vlády** je tento obchod zničit. Výsledkem je soupeření odehrávající se mezi národními vládami a jejich mezinárodními organizacemi (například NATO) na straně jedné a výrobcí destrukce – terorismu na straně druhé.

Terorismus je podporován

1998/2032 BIN LADEN USAMA

dostupnými zdroji, jako je pracovní síla (sebevražedné útoky), kapitál, peněžní prostředky (špinavé peníze), institucionální a další podpora. A pokud vláda musí (žádná demokratická vláda se tomuto dilema nemůže vyhnout) jít v potírání terorismu, likvidaci tohoto zboží, **po všem, všude a vždy**, znamená to vysoké náklady především na **prevenci a predikci krizových situací** způsobených terorismem.

USA – 11. září 2001 – New York – teroristický útok na obchodní dvojčata

Snímek těsně před nárazem druhého letounu do jedné z budov WTC. Zejména americká armáda byla přistižena velmi nepřipravena.

USA – 11. září 2001 – New York – likvidace části soukromého sektoru města

Američtí generálové přiznali, že 11. září reagovali jako za studené války, která skončila před deseti lety.

USA – 11. září 2001 – New York

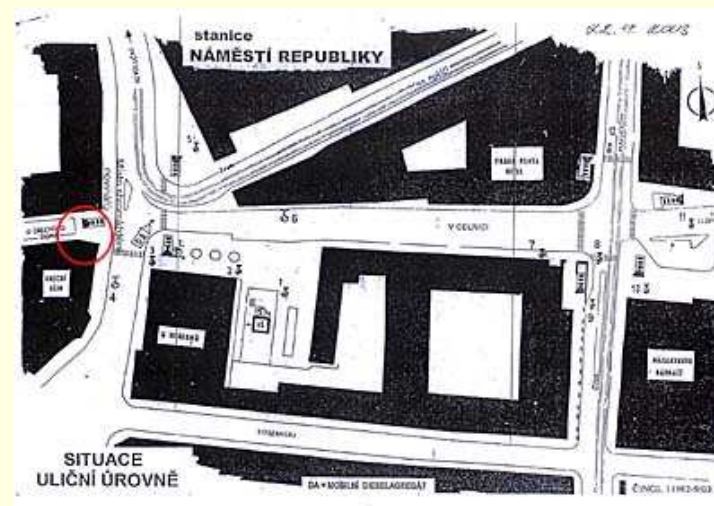

Následně se při záchraně lidských životů a likvidaci škod vyznamenali příslušníci hasičských záchranných sborů, policie, armády a také veřejná správa pod vedením starosty města

Dosud největší protiteroristické cvičení

Podzim 2005

V noci ze čtvrtka na pátek 23.9.2005 proběhlo v Praze největší protiteroristické cvičení, jaké se dosud v České republice uskutečnilo. Na Náměstí republiky likvidovali záchranáři následky sebevražedného atentátu v metru, na nádraží v Holešovicích zasahovali proti nastražené výbušnině v autobusu. Ve stejný čas likvidovali i výbušniny ve vlaku v Kralupech nad Vltavou.

Hasiči zasahovali u fiktivního požáru v Národním muzeu

**V budově Národního muzea vypukl požár, pracovníci byli rychle evakuováni, za zvuku sirén přijeli k zásahu hasiči - to byl scénář taktického cvičení, které v muzeu proběhlo v úterý 7.2.2006.
S jakými výsledky?**

Národní akční plán boje proti terorizmu 2005-2007

- Usnesení vlády ČR ze dne 16. listopadu 2005, c.1466
- schvaluje a ukládá ministroví vnitra sledovat úroveň protiteroristických opatření v ČR a Akční plán podle potřeby vyhodnocovat a aktualizovat

Národní akční plán boje proti terorizmu 2005-2007

- Obsah
- Úvod: Boj proti terorizmu jako trvalá priorita České republiky
- Mezinárodněpolitické zapojení ČR do současného celosvětového v boji proti terorizmu
- Mezinárodně-smluvní závazky ČR a vnitrostátní právní úprava

Národní akční plán boje proti terorizmu 2005-2007

- Spolupráce domácích specialistů pro oblast spravedlnosti a vnitřních věcí s jejich protějšky v zahraničí
- Oblast činnosti zpravodajských služeb ČR
- Ochrana konkrétních skupin potenciálních cílů teroristického útoku

Národní akční plán boje proti terorizmu 2005-2007

- Opatření v oblasti výzkumu, vývoje a zavádění nových technologií, vztahujících se k některým aspektům boje proti terorizmu
- Oblast nakládání se zbraněmi a střelivem, kontroly vývozu a dovozu vojenských zbraní a vybavení a zboží a technologií dvojího užití

Národní akční plán boje proti terorizmu 2005-2007

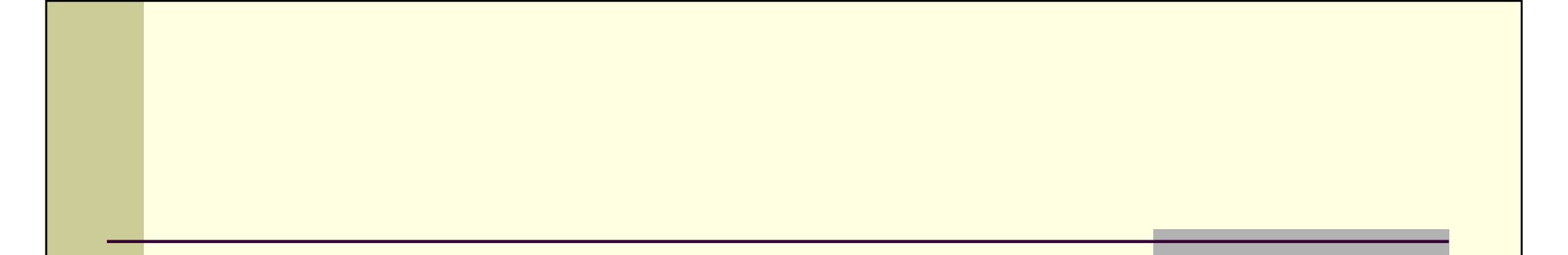
- Krizové řízení, integrovaný záchranný systém, a ochrana obyvatelstva
- Celní, migrační a azylová oblast
- Spolupráce s veřejností, informační a mediální politika
- Závěr: **Priority ČR v oblasti boje proti terorizmu pro roky 2005-2007**

Priority ČR v oblasti boje proti terorizmu pro roky 2005-2007

- Ratifikace a plná implementace obsahu Úmluvy OSN o potlačování financování terorizmu (ČR je jediná v EU, která Úmluvu neratifikovala)
- Zajištění takové úrovně zpravodajských služeb a Policie ČR, odpovídající boji proti terorizmu
- Vytvoření komplexního dokumentu – zmapování kybernetických hrozeb

Priority ČR v oblasti boje proti terorizmu pro roky 2005-2007

- Doporučení pro nejširší veřejnost v ČR k chování v případě mimořádných událostí
- Utajenost informací a jejich předávání na mezinárodní úrovni
- Připravenost IZS, orgánů krizového řízení na zvládnání potenciálních hrozeb
- Materiální a personální zabezpečení protiteroristické agendy v ČR

Děkuji za pozornost